

Київський національний університет
будівництва і архітектури
Кафедра політичних наук і права
«Затверджую»

052	«Політологія» «Політичний менеджмент»	Сторінка 1 з 4
-----	--	----------------

Завідувач кафедри /Перегуда Є.В./

30 червня 2023 р.

Розробник силябуса /Перегуда Є.В./

СИЛАБУС

Інститути регіональної політики та місцевого самоврядування

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ОКФ12
2) Навчальний рік: 2025-2026
3) Освітній рівень: бакалавр
4) Форма навчання: денна, заочна
5) Галузь знань: 05 СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 052 «Політологія», ОПП «Політичний менеджмент»»
7) Статус освітньої компоненти: обов'язкова
8) Семестр: V (денна), VI (заочна)
9) Контактні дані викладача: завідувач кафедри, д.п.н., проф. Перегуда Євген Вікторович, Контакти: (044)261-55-73; (097)396-92-60; pereguda.iev@knuba.edu.ua. Профіль на сайті КНУБА: http://surl.li/fizck .
10) Мова викладання: українська
11) Пререквізити: «Історія держави і права», «Вступ до спеціальності», «Історія політичної думки України», «Сучасна зарубіжна політологія», «Неоінституціоналізм та сучасні політичні інститути в сфері державної влади», «Політичні системи та режими сучасності»
12) Мета курсу: оволодіння сучасними теоріями просторового розвитку суспільства, знаннями основних інститутів у сфері державного управління регіонами та у сфері розвитку місцевого самоврядування, існуючими концепціями та особливостями політики регіонального розвитку, формуванні вмінь та навичок щодо аналізу та формування регіональної політики.

13) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	ПРН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.	Обговорення під час занять, контрольна робота, тестування	Лекції, практичні заняття, СРС	ІК ЗК06 ДСК01 ДСК03
5.	ПРН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекції, практичні заняття, СРС	ІК ЗК04 ЗК06 СК06 ДСК01 ДСК03

6.	ДПРН03. Вміти розробляти рекомендації щодо формування планів розвитку населених пунктів, просторового планування та забудови міст.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе, тестування	Лекції, практичні заняття, СРС	ІК ЗК04 СК06 ДСК03
----	--	---	--------------------------------	-----------------------------

14) Структура курсу

Форма навчання	Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Контрольна робота	Самостійна робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
денна	44	46		1	90	Іспит
заочна	10	24		1	146	Іспит
Сума годин:						180
Загальна кількість кредитів ECTS						6,0
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:						90 (3,0) Заочна 34 (1,13)

15) Зміст курсу

Тематика лекцій та практичних занять

МОДУЛЬ 1. БАЗОВІ ЗАСАДИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади дослідження регіональної політики

Тема 1. Політична регіоналістика як наука та навчальна дисципліна (Л 4 год., ПЗ 4 год.).

Змістовий модуль 2. Адміністративно-територіальні рамки регіональної політики.

Тема 2. Територіальний устрій суспільства та держави (Л 4 год., ПЗ 6 год.).

Змістовий модуль 3. Організаційні засади регіональної політики

Тема 3. Організаційні засади державного регіонального управління (Л 4 год., ПЗ 4 год.).

Тема 4. Місцеве самоврядування (Л 4 год., ПЗ 4 год.).

Змістовий модуль 4. Регіональна ідентичність

Тема 5. Регіональна ідентичність (Л 2 год., ПЗ 4 год.).

МОДУЛЬ 2. НАПРЯМИ ТА МЕХАНІЗМИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Змістовий модуль 5. Політика регіонального розвитку

Тема 6. Механізми політики регіонального розвитку (Л 8 год., ПЗ 6 год.).

Змістовий модуль 6. Політика децентралізації

Тема 7. Децентралізація в Україні та інших країнах (Л 6 год., ПЗ 6 год.).

Тема 8. Регіональне/просторове планування (Л 4 год., ПЗ 4 год.).

МОДУЛЬ 3. УПРАВЛІННЯ МІСТАМИ

Змістовий модуль 7. Муніципальний менеджмент

Тема 9. Міське самоврядування (Л 4 год., ПЗ 4 год.).

Лекція 10. Громадянське суспільство та регіональна політика (Л 4 год., ПЗ 4 год.).

Тематика індивідуальних завдань та контрольних робіт

- Просторовий поворот у соціальних науках.
- Концепції центр-периферійних відносин (Валлерстайн, Роккан, Шилз).
- Картографія С.Роккана.
- Концепція «простору потоків» М.Кастельса та її вплив на планування територій.
- Реформи регіонального управління в країнах Євросоюзу.
- Концепція «нового регіоналізму» та особливості її реалізації.
- Реформи адміністративного управління регіонами в незалежній Україні.
- Територіальне співробітництво територіальних громад.
- «Європа регіонів».
- Стратегія регіонального розвитку-2027.
- Україна як унітарна держава.
- Американський федералізм: теоретичні засади, інституційні виміри.
- Регіональне управління в Польщі та Чехії: порівняльний аналіз.
- Еволюція системи виборів органів місцевого самоврядування в незалежній Україні.
- Структура системи територіального планування в Україні.
- Поняття фронтиру та його роль у розвитку регіональної політики.
- Взаємодія регіональної та національної ідентичності в Україні.

18. Регіональне управління та місцеве самоврядування в умовах війни.

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегль Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри політичних наук і права.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

16) Основна література

Основи регіонального управління в Україні: підручник. Авт.-упоряд.: В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда та ін.; за заг. ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. К.: НАДУ, 2012. 576 с.

Регіональна політика Європейського Союзу: підручник. За ред. В.Чужикова. К.: КНЕУ, 2016. 495 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122952/mod_resource/content/1/regionalna_politika_EU_pidruchnik.pdf.

Державне та регіональне управління : навч. посіб. / О. Ю. Бобровська, Т. О. Савостенко, О. Ю. Матвеева, В. К. Лебедева. 2-ге вид., доповн. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. 160 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/123611/mod_resource/content/1/derzhavne_regionalne_upravlinnia.pdf.

Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. Т. 5 : Територіальне управління / наук.-ред. колегія : О. Ю. Амосов (співголова), О. С. Ігнатенко (співголова) та ін. ; за ред. О. Ю. Амосова, О. С. Ігнатенка, А. О. Кузнецова. Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011. 408 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122361/mod_resource/content/1/entsiklopedia_region.pdf.

Перегуда Є.В. Регіональна політика та місцеве самоврядування: презентації лекцій. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3115>.

Тестові завдання до курсу. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3115>.

Регіональна політика та місцеве самоврядування: методичні рекомендації до вивчення дисципліни для студентів спеціальності 052 «Політологія». Уклад.: Перегуда Є.В. та ін. Київ-Тернопіль: КНУБА – Ф-ОП Шпак В.Б., 2021. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3115>.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України у редакції Закону України від 02.06.2016 р. №1401=VIII [Електронний ресурс] // *Відомості Верховної Ради України* (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254_k/96-vr#Text (дата звернення : 01.09.2018).

2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. №2456-VI. Редакція від 29.09.2021. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. №50-51. Ст. 572. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.

3. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 р. №396-IX. Редакція від 01.08.2021. *Відомості Верховної Ради України*. 2020. №7, №8, №9. Ст. 48. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>.

4. Закон «Про асоціації органів місцевого самоврядування» від 16.04.2009 р. №1275-VI. Редакція від 11.01.2019. *Відомості Верховної Ради України*. 2009. №38. Ст. 534. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1275-17#Text>.

5. Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» від 28.12.2014 р. №79-VIII. Редакція від 01.01.2017. *Відомості Верховної Ради*. 2015. №12. Ст. 76. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-19/paran34#n34>.

6. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо набуття повноважень сільських, селищних, міських голів» від 09.02.2017 р. №1850-VIII. Редакція від 01.01.2020. *Відомості Верховної Ради*. 2017. №13. Ст. 143. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1850-19#Text>.

7. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо організації проведення перших виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» від 04.09.2015 р. №676-VIII. Редакція від 01.01.2020. *Відомості Верховної Ради*. 2015. №37-38. Ст. 371. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/676-19#Text>.

8. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» від 28.04.2021 р. №1423-IX. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/T211423?an=1497>.
9. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо децентралізації повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю та удосконалення містобудівного законодавства» від 09.04.2015 р. №320-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. №28. Ст. 236. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/320-19#Text>.
10. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку інституту старост» від 14.07.2021 р. №1638-IX. *Відомості Верховної Ради*. 2021. №39. Ст. 321. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1638-IX#Text>.
11. Закон України «Про Генеральну схему планування території України» від 07.02.2002 р. №3059-III. Редакція від 18.11.2012. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. №30. Ст. 204. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3059-14#Text>.
12. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» від 23.03.2000 р. Редакція від 02.12.2012. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. №25. Ст. 195. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>.
13. Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів із значними інвестиціями в Україні» від 17.12.2020 р. №1116-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text>.
14. Закон України «Про державну службу» від 10.12.2015 р. №889-VIII. Редакція від 13.10.2021. *Відомості Верховної Ради*. 2016. №4. Ст. 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
15. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015 р. №157-VIII. Редакція від 14.05.2020. *Відомості Верховної Ради*. 2015. №13. Ст. 91. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>.
16. Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 05.02.2015 р. №156-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 13. Ст.90. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>.
17. Закон України «Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку малих міст» від 04.03.2004 р. №1580-IV. Редакція від 10.06.2012. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. №24. Ст. 332. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1580-15#Text>.
18. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. Редакція від 29.08.2021. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. Ст. 170. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.
19. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 09.04.1999 р. №586-XIV. Редакція від 01.08.2021. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. №20-21. Ст. 190. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>.
20. Закон України «Про органи самоорганізації населення» від 11.07.2001 р. №2625-III. Редакція від 01.01.2020. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №48. Ст. 254. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2625-14#Text>.
21. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 07.06.2001 р. №2493-III. Редакція від 01.08.2021. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №33. Ст. 175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>.
22. Закон України «Про статус депутатів місцевих рад» від 11.07.2002 р. №93-IV. Редакція від 23.04.2021. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. №40. Ст. 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93-15#Text>.
23. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів» від 08.09.2005 р. №2850-I.V. Редакція від 02.12.2012. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. №51. Ст. 548. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-15#Text>.
24. Закон України «Про столицю України – місто-герой Київ» від 15.01.1999 р. №401-XIV. Редакція від 01.01.2011. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. №11. Ст. 79. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/401-14#Text>.
25. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. №2768-III. Редакція від 07.10.2021. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. №3-4. Ст. 27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.
26. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI. Редакція від 01.08.2021. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. №13-14, №15-16, № 17. Ст. 112. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
27. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання державного фонду регіонального розвитку» від 18.03.2015 р. №196. Редакція від 06.04.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/196-2015-%D0%BF#Text>.
28. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» від 05.08.2020 р. №695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>.
29. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року» від 21.07.2006 р. №1001. Втратила чинність на підставі Постанови КМ №385 від 06.08.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1001-2006-%D0%BF#Text>.
30. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року» від 06.08.2014 р. №385. Редакція від 17.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF#n11>.
31. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад» від 08.04.2015 р. №214. Редакція від 31.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-15#Text>.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF#Text>.

32. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу соціально-економічних показників розвитку регіонів, районів та міст обласного, республіканського в Автономній Республіці Крим значення для визнання територій депресивними» від 02.03.2010 р. №235. Редакція від 18.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/235-2010-%D0%BF#Text>.

33. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів» від 15.12.2010 р. №1132. Редакція від 29.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1132-2010-%D0%BF/print1433743691353383#Text>.

34. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки, укладення та виконання угоди щодо регіонального розвитку і відповідної типової угоди» від 23.05.2007 р. №751. Редакція від 25.07.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/751-2007-%D0%BF#Text>.

35. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів» від 11.11.2015 р. №931. Редакція від 17.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/931-2015-%D0%BF#Text>.

36. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів» від 11.11.2015 р. №932. Редакція від 01.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF#Text>.

37. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації у 2021-2023 роках Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» від 12.05.2021 р. №497-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/497-2021-%D1%80#Text>.

38. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження Стратегії економічного розвитку Донецької та Луганської областей на період до 2030 року» від 18.08.2021 р. №1078-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1078-2021-%D1%80#Text>.

39. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні» від 01.04.2014 р. №333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>.

40. Статут територіальної громади міста Києва: Затв. ріш. Київської міської ради від 28.03.2002 р. №371/1805 (із змінами та доповненнями, внесеними рішенням Київради від 19.12.2002 р. №154/314, рішенням Київради від 27.02.2003 р. №263/423). Зареєстровано наказом Міністерства юстиції України від 2.02.2005 р. №14/5. URL: <http://kmr.gov.ua/uk/content/statut-terytorialnoyi-gromady-mista-kyuева>.

41. Указ Президента України «Про Концепцію державної регіональної політики» від 25.05.2001 р. №341/2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/341/2001#Text>.

42. Європейська хартія місцевого самоврядування (м. Страсбург, 15.10.1985 р.). Офіційний переклад. Ратифіковано Законом України від 15.07.1997 р. №452/97- ВР. Редакція від 16.11.2009. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text.

43. Declaration of the Assembly of European Regions On Regionalism in Europe. Adopted by the Assembly meeting in Basel on 4th December 1996: URL: <https://www.minregion.gov.ua/press/news/rozvytok-mizhmunicypalnogo-spivrobitnyczstva-komitet-vru-pidtrymav-vidpovidnyj-zakonoprojekt/>.

44. European Urban Charter adopted by the Council of Europe's Standing Conference of Local and Regional Authorities of Europe (CLRAE) on 18 March 1992, a Session held during the annual Plenary Session of the CLRAE (17-19 March 1992, Strasbourg). URL: <https://rm.coe.int/ref/CHARTER/URBAINE>.

45. Європейська хартія міст II (Маніфест нової урбаністики). Прийнята Конгресом місцевої і регіональної влади Ради Європи 29.05.2008 р. в Стразбурзі. URL: <http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2015/05/Principle-9-European-chart.pdf>.

46. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій». від 09.07.2022 р. № 2389-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2389-20#Text>.

47. Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про співробітництво територіальних громад" щодо упорядкування окремих питань співробітництва територіальних громад» від 12 січня 2023 р. №2867-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2867-20#Text>.

48. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 02.05.2023 р. №3077-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3077-20#Text>.

49. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання діяльності агенцій регіонального розвитку» від 21 жовтня 2022 р. №1203. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1203-2022-%D0%BF#Text>.

50. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів» від 04.08.2023 р. №816 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/816-2023-%D0%BF#Text>.

51. Наказ Міністерства розвитку громад та територій України «Про затвердження Порядку формування

Концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади» від 22.09.2022 р. №172. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1421-22#Text>.

17) Додаткові джерела

- Андрущенко Т.В. Регіональна ідентичність: зміст, типи та особливості формування. *Політикус*. 2019. Вип. 4. С. 93-97. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122947/mod_resource/content/1/andrushchenko_regionalna_identichnist.pdf.
- Бабінова О. Регіональна політика як предмет науково-теоретичного аналізу. *Вісник НАДУ*. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124674/mod_resource/content/1/regionalna_politika_istoriografii.pdf.
- Батанов О.В. Аксиосфера сучасного муніципалізму: політичні та правові аспекти. *Вісник Донецького національного університету*. Сер.: Політичні науки. 2016. С. 6-12. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124672/mod_resource/content/1/batanov_munitsipalism_aksiologii.pdf.
- Була С. Актори локальної демократії та особливості їхньої участі в локальних політичних процесах. *Вісник Львівського університету*. Серія філос.-політолог. студії. 2015. Випуск 7. С. 126–137. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124673/mod_resource/content/1/bula_aktory_lokalna_demokratiia.pdf.
- Верменич Я.В. Регіональна інтеграція в умовах глобалізації: теорії та сучасні реалії. К.: Інститут історії України НАН України, 2018. 351 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122948/mod_resource/content/1/vermenych_regionalizatsiia.pdf.
- Войтик О. Особливості державного управління регіональним розвитком: теоретичні аспекти. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2017. Вип. 1(32). С. 21-26. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124643/mod_resource/content/1/osoblivosti_politiki_regionalnogo_rozvitku.pdf.
- Грищенко І.М. Зарубіжний досвід управління регіональним розвитком. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124041/mod_resource/content/1/zarubizhne_upravlinnia_rozvitkov_grishchenko.pdf.
- Гуляков А., Малько А., Саломатин А. Генезис федералізму в країнах Європи. *Современная Европа*. 2018. №1. С. 36-46. URL: <http://www.sov-europe.ru/images/pdf/2018/1-2018/4.pdf>.
- Дейдей Д.М. Еволюція виборчого законодавства як основи формування представницької влади на місцевому рівні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. №24. С. 110-114. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/126379/mod_resource/content/1/evolution_local_elections_Ukraine.pdf.
- Досвід децентралізації у країнах Європи : зб. док. Пер. з іноз. мов. Заг. ред. В. Б. Гройсмана. К. : Інститут законодавства Верховної Ради України, 2015. 766 с. URL: <https://radaprogram.org/sites/default/files/publications/decentralization.pdf>.
- Європейська регіональна політика: підручник. За ред. Крисоватого А. та Ліщинського І. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ЗУНУ», 2020. 236 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124040/mod_resource/content/1/evropeyska_regionalna_politika_pidruchnik.pdf.
- Жаліло Я.А. та ін. Нова регіональна політика для нової України: Аналітична доповідь (Скорочена версія). К., Інститут суспільно-економічних досліджень, 2017. 36 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124745/mod_resource/content/1/nova_regionalna_politika.pdf.
- Журавльова О. Новий адміністративно-територіальний устрій: як змінюють карту України. URL: <https://www.dw.com/uk/novyi-administrativno-terytorialnyi-ustrii-yak-zminiuiut-kartu-ukrainy/a-53759340>.
- Збірник «Нова державна регіональна політика в Україні». Під заг. ред. В.С. Куйбіди. Київ, Видавництво «Крамар», 2009. 232 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124645/mod_resource/content/1/nova_regionalna_politika_evropa.pdf.
- Їжак О.І. Щодо унормування функціонування міських агломерацій: Записка Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/rehionalnyy-rozvytok/shchodo-unormuvannya-funktsionuvannya-miskykh-ahlomeratsiy>.
- Карташева М.А. «Регион» и региональная политика в современном мире. *Среднерусский вестник общественных наук*. 2017. Т. 12. №1. С. 77-85. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122425/mod_resource/content/1/region_regionalna_politika_stattia.pdf.
- Карчагин Е.В. Умные города и проблема справедливости. *Социология города*. 2019. №2. С. 14-22. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/123635/mod_resource/content/1/rozumne_misto_spravedlivost.pdf.
- Коваленко Д.О. Регіональні еліти як об'єкт теоретичного дослідження. *Молодий вчений*. 2017. №2(42). С. 18-21. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/123400/mod_resource/content/1/regionalni_eliti.pdf.
- Козлова І. Право на місто в сучасних українських реаліях: актори та шляхи реалізації (на прикладі м. Львова). *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». 2016. Випуск 37. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/123629/mod_resource/content/1/pravo_na_misto_v_ukraini.pdf.

21. Котенко Я., Ткачук А. Локальна ідентичність як умова розвитку об'єднаних територіальних громад (навчальний модуль). К. : ІКЦ «Легальний статус», 2016. 48 с. URL: http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/1_%D0%9B%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0-%D1%96%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C_%D0%9D%D0%90%D0%92%D0%A7%D0%90%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%98%D0%99-%D0%9C%D0%9E%D0%94%D0%A3%D0%9B%D0%AC.pdf.
23. Краснопольська Т.М. Регіональна політика України: типи та інструменти. *Актуальні проблеми політики*. 2016. Вип. 58. С. 189-202. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124044/mod_resource/content/1/regionalna_politika_tipi_instrumenti.pdf.
24. Кривецький О. Новий територіально-адміністративний поділ як ключовий крок реформи децентралізації. *Громадська думка про правотворення*. 2020. №16(201). С. 12-14. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/dumka/2020/16.pdf>.
25. Куйбіда В., Ткачук А., Забуковець-Ковачич Т. Регіональна політика : правове регулювання. Світовий та український досвід. За заг. ред. Р. Ткачука. К.: Леста, 2010. 224 с. URL: <http://surl.li/ebskx>.
- Лелеченко А.П., Васильєва О.І., Куйбіда В.С., Ткачук А.Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. К., 2017. 110 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124042/mod_resource/content/1/mistseve_samovriaduvannia_detsentralizatsiia.pdf.
27. Механізми реалізації регіональної політики: оцінка ефективності та напрями удосконалення: монографія. Наук. ред. С.Л. Шульц; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Львів, 2018. 205 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122362/mod_resource/content/2/mechanismus_region_politika.pdf.
28. Міста в Україні. URL: <https://www.prostir.ua/?news=mista-v-ukrajini>.
29. Мусієздов А.А. Городская идентичность и постмодерный урбанизм. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна*. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». 2015. Випуск 35. С. 7-13. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/123632/mod_resource/content/1/postmoderniy_urbanizm.pdf.
30. Нестерович В.Ф. Децентралізація як конституційний принцип здійснення публічної влади на регіональному та місцевому рівнях. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2019. №3 С. 47-54. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/127055/mod_resource/content/1/nesterovich_detsentralizatsiia.pdf.
31. Оновлення регіональних стратегій задля забезпечення стабільного розвитку: Аналітична записка Національного інституту стратегічних досліджень. 2016. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/regionalniy-gozvitok/onovlennya-regionalnikh-strategiy-zadlya-zabezpechennya>.
32. Організація співробітництва територіальних громад в Україні: практичний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування К., 2017. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124646/mod_resource/content/1/organizatsiia_spivrobotnitstva_gromad.pdf.
33. Остапенко П., Бончковський О. Перхалюк Р. Остапенко С. Атлас адміністративно-територіального устрою України: новий районний поділ та територіальні громади: 2020. Вид. друге. К., 2020. URL: https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2020/10/atlas_novogo_atu_2020.pdf.
34. Панченко Т.В. Регіональна і локальна ідентичності як складові культури субсидіарної демократії. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова*. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/123393/mod_resource/content/1/regionalna_lokalna_identichnist.pdf.
35. Панченко Т. Субсидіарність як ієрархія рівнів громадянської залученості. *Освіта регіону*. 2010. №2. С. 69-74. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122946/mod_resource/content/1/panchenko_subsidiarnist.pdf.
36. Перегуда Є.В. Виконавча влада України: Політико-правові аспекти модернізації: монографія. К.: Логос, 2013. 408 с.
37. Перегуда Є.В. Право на місто: проблеми та шляхи реалізації. *Права людини в умовах розбудови соціальної правової держави в Україні*: зб. наук. пр. К.: Бескиди, 2020. С. 65-74.
39. Пирогова Д. Львів: як взаємодіють органи міської влади та громадянське суспільство. URL: <https://mistosite.org.ua/articles/lviv-iak-vzaiemodiut-orhany-miskoi-vlady-i-hromadianske-suspilstvo>.
41. Регіональна політика Європейського Союзу: підручник. За ред. В.Чужикова. К.: КНЕУ, 2016. 495 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/122952/mod_resource/content/1/regionalna_politika_EU_pidruchnik.pdf.
42. Розвиток міжмуниципального співробітництва: Комітет ВРУ підтримав відповідний законопроект. URL: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:ACiyVeaX4tgJ:aer-www.ameos.net/fileadmin/user_upload/PressComm/Publications/DeclarationRegionalism/EN-Declaration-Regionalism.doc+&cd=2&hl=uk&ct=clnk&gl=ua.
43. Савчук Д. Передача земель громадам та інші нововведення Закону №1423-IX. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analytics/204672_peredacha-zemel-gromadam-ta-nsh-novovvedennya-zakonu-1423-ix.

45. Скопненко Ю. Столичне місто як об'єкт управління: порівняльно-правовий аспект. Віче. 2014. №20. URL: <http://veche.kiev.ua/journal/4406/>.
46. Стецюк М. Минуле та майбутнє «розумних міст». URL: <https://ecotech.news/technology/668-minule-ta-majbutne-rozumnih-mist.html>.
47. Територіальний розвиток і регіональна політика в Україні: Виклики та пріоритети України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України. Наук. редактор В. С. Кравців. Львів, 2018. 157 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»). URL: <http://surl.li/ebslz>.
48. Тищенко І. Що таке міський публічний простір. URL: <https://mistosite.org.ua/uk/articles/shcho-take-miskyi-publichnyi-prostir>.
49. Управління сучасним містом: підручник. За ред. В.М.Вакуленка, М.К.Орлатого. К. : НАДУ, 2008. 632 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124039/mod_resource/content/1/pidruchnik_upravlinnia_mistom.pdf.
50. Утвенко В.В. Теорія та історія місцевого самоврядування: Навч. посібник. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 234 с. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/124652/mod_resource/content/1/posibnik_teoriia_istoriia_mistseвого_samovriadvannia.pdf.
51. Федорів П. Капіталізм, неолібералізм та міста. URL: <https://mistosite.org.ua/uk/articles/kapitalizm-neoliberalizm-i-mista>
52. Brenner N. New Urban Spaces. Urban Theory and the Scale Question. Oxford University Press, 2019. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/123633/mod_resource/content/1/miska_kritichna_teoriia.pdf.
53. Kaplan D.H. Territorial Identities and Geographic Scale. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3115>.
54. Kuchuran A. Civic Activists as the Actor of the Local Political Regime in Ukraine. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/123647/mod_resource/content/1/kuchuran_activists_local_regimes.pdf.
55. Маруняк Є., Лісовський С., Голубцов О., Чехній В. та ін. Дослідження впливу концентрації сільськогосподарських земель на довкілля та суспільство в Україні (повна версія). К., 2020. URL: http://org2.knuba.edu.ua/pluginfile.php/127264/mod_resource/content/1/konsentratsiia_zemel_suspilstvo.pdf.
56. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / [Шевченко О. В., Романова В. В., Жаліло Я. А. та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. – Київ : НІСД, 2020. – 153 с.
57. Упровадження децентралізації публічної влади в Україні: національний і міжнародний аспекти / За заг. ред. М.В.Савчина. – Ужгород: ТИМПАНИ, 2015. – 216 с.
58. Архіпенко І. Зарубіжний досвід формування й реалізації регіональної економічної політики. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2019. Вип. 2 (41). С. 32-42.
59. Відсторонення мера Чернігова від посади має політичний характер, загрожує місцевому самоврядуванню і правам усіх українців - заява АМУ. URL: <https://bin.ua/top/286604-vidstoronennya-mera-chernigova-vid-posadi-maye.html>.
60. Зверяков М. І., Кухарська Н. О., Клевцевич Н. А., Шараг О. С. Стратегування регіонального розвитку: теорія, методологія, концепція: монографія. Одеський національний економічний університет МОН України. Одеса : Атлант ВОІ СОІУ. 241 с.
61. Керецман В. Ю. Державне регулювання розвитку регіонів України: теорія і практика: монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2019. 512 с.
62. Місцеве самоврядування в Україні та зарубіжних державах: порівняльно-правові аспекти: монографія. За заг. ред. О. В. Батанова, О. В.Марцеляка, А. Берлінгуера. Київ: Вид-во «ОСНОВА», 2020. 672 с.
63. Мішина Н.В. Муніципальна реформа в Україні: стан і перспективи. *Право України*. 2018. №4. С. 126-138.
64. Негода В. Українці підтримують реформу місцевого самоврядування та децентралізації влади і вважають, що її потрібно продовжувати — результати соціопитування. URL: <http://surl.li/llnmo>.
65. Руденко О.М., Козюра І.В., Ткаленко Н.В., Іваницька О.М., Червякова О.В., Шевченко А.С. Місцеве самоурядування: словник-довідник: навч. посібн. Київ: Кондор, 2016. 182 с.
66. Стратегічне планування розвитку територіальних громад — шлях України до Європейського Союзу. URL: <http://surl.li/edkho>.
67. Фокус реформи децентралізації в Україні — підвищення стандартів прозорості, захищеності та підзвітності місцевого самоврядування. 17.02.2023. URL: <https://mtu.gov.ua/news/34047.html>.
68. Іжа М., Голинська О., Матвєєнко І. Підготовка кадрів місцевого самоврядування в Україні: нові виклики та перспективи. *Актуальні проблеми державного управління*. 2021. № 1(82). С. 10–19.
69. Ahmad, E. & Brosio, G. (2009). Does Decentralisation Enhance Service Delivery and Poverty Reduction?. Chapter 1 in *Does Decentralisation Enhance Service Delivery and Poverty Reduction?* Cheltenham: Edward Elgar Publishing, Cheltenham. URL: <http://surl.li/mkbkf> (Date of access 01.05.2023).
70. Anderson B. *The City in Transgression. Human Mobility and Resistance in the 21st Century*. Routledge, 2020. 230 p.
71. Brinkerhoff, D. W., & Johnson, R. W. (2009). Decentralized local governance in fragile states: Learning from Iraq. *International Review of Administrative Sciences*, 75(4), 585-607. URL: <http://surl.li/mkbkk> (Date of access 01.05.2023).

72. Brown, A. (2013). Municipal Partnerships for Prosperity: Empowering the Working Poor. Chapter 8 in Sansom, G., & McKinlay, P. (eds.) New Century Local Government: Commonwealth Perspectives. London: Commonwealth Secretariat. <http://surl.li/mkbks> <http://surl.li/mkbko> (Date of access 01.05.2023).
73. European Commission. (2012). Thematic global evaluation of European Commission Support to Decentralisation Processes. Final Report. Brussels: EuropeAid. URL: <http://surl.li/mkbks> (Date of access 01.05.2023).
74. Fredriksen, K. (2013). Decentralisation and Economic Growth - Part 3: Decentralisation, Infrastructure Investment and Educational Performance. OECD Working Papers on Fiscal Federalism 16. Paris: OECD Publishing. <http://surl.li/mkblb> (Date of access 01.05.2023).
75. Jackson, P. & Scott, Z. (2007). Local Government in Post-Conflict Environments. Report to UNDP. Birmingham: University of Birmingham. URL: <http://surl.li/mkblg> (Date of access 01.05.2023).
76. Kyed, H. M. & Engberg-Pedersen, L. (2008). Local Governance in Fragile States. DIIS Policy Brief. Copenhagen: Danish Institute of International Studies (DIIS). URL: <http://surl.li/mkblj> (Date of access 01.05.2023).
77. Schultze-Kraft, M., & Morina, E. (2014). Decentralisation and Accountability in War-to-Peace Transitions: The Case of Kosovo. IDS Bulletin, 45(5), 92-104. URL: <http://surl.li/mkbln> (Date of access 01.05.2023).
78. Smoke, P., Loffler, G. & Bosi, G. (2013). The Role of Decentralisation/ Devolution in Improving Development Outcomes at the Local Level: Review of the Literature and Selected Cases. New York: Local Development International LLC. URL: <http://surl.li/mkblo> (Date of access 01.05.2023).
79. Sujit Choudhry, I. Michael Heyman, Richard Stacey. Decentralization in Unitary States. Center for Constitutional Transitions, International Institute for Democracy and Electoral Assistance and the United Nations Development Project. 2014. 140 p.
80. UNDESA. (2010). Engaging Citizens in Postconflict Reconstruction: Decentralization for Participatory Governance. Chapter V in Reconstructing Public Administration after Conflict: Challenges, Practices and Lessons Learned. New York: United Nations Department of Economic and Social Affairs. URL: <http://surl.li/mkblq> (Date of access 01.05.2023).
81. Шемшученко Ю.С., Скрипнюк О.В., Батанов О.В. та ін. Сучасний унітаризм: доктрина і практика: монографія. До 30-річчя незалежності України. Під. ред. Ю.С.Шемшученка. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2021. 514 с.
82. Місцеве самоврядування в Україні та зарубіжних державах: порівняльно-правові аспекти: монографія. За заг. ред. О. В. Батанова, О. В. Марцеляка, А. Берлінгуера: Київ: Вид-во «ОСНОВА», 2020. 672 с.

Інформаційні ресурси

- Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3115>.
- Комітет Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. URL: <http://komsamovr.rada.gov.ua/>.
- Розділ «Регіональна політика» на Єдиному веб-порталі органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/regionalna-politika>.
- Державний фонд регіонального розвитку. URL: <https://dfr.minregion.gov.ua/>.
- Інститут політичних і етнонаціональних досліджень НАН України. URL: ipend.gov.ua.
- Науковий журнал «Регіональна економіка». URL: <http://re.gov.ua/>.

18) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання							Індивідуальне завдання	Іспит	Сума балів
M1			M2		M3				
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5	ЗМ6	ЗМ7			
7	7	9	7	9	9	8	15	30	100

19) Умови допуску до підсумкового контролю:

1. Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу щотижнево у понеділок о 15:20 в ауд. 425 Центрального корпусу КНУБА. Якщо заняття з дисципліни проводиться іншим викладачем, графік консультаційних занять доводиться ним до студентів (в т.ч. на Освітньому сайті КНУБА) на початку вивчення дисципліни.
2. Іспит може проводитись в усній або письмовій формі. Це визначається за домовленістю викладача та студентів.
3. Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова екзаменаційна сесія.
4. Студент, який має менше 8 балів по двох модулях, не допускається до складання іспиту. В цьому разі він повинен виконати додаткове завдання по змісту відповідних модулів в період між основною та додатковою екзаменаційними сесіями.
5. Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання іспиту. В цьому разі він повинен виконати та захистити індивідуальне завдання в період між основною та додатковою екзаменаційними сесіями.
6. Студент має право на оскарження результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

20) Політика щодо академічної доброчесності:

1. Списування під час тестування та іспитів, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткова екзаменаційна сесія або додаткове заняття для проходження тестування.
2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірників, які вже пройшли перевірку на плагіат.

21) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3115>